अत्रसदाचारंत्रमाणमाह याथातथ्येन यथार्थत्वेन सर्वभूतकारणंत्वाम् ब्राह्मणावेदतात्पर्यविदः ॥ २ ॥ एवंकारणतत्वेनसर्वासत्वमन्यविभूतीः पृच्छिति येष्विति उपासीनाः सेवमानाःसंतः ॥ ३ ॥ दुईयत्वमेवाह गूढः अस्फुटः भूतानांत्राणिनांमध्ये अत्रहेतुः भूतानामात्माअंतर्यामी अ त्रापिहेतुः हेभूतभावनेति तेत्वया ॥ ४ ॥ ताएवसाकल्येनपृच्छिति हेमहाविभूते याःकाश्चिद्रम्यादिषुतेविभूतयः रसायांरसातले अनुभाविताः त्वयेवकेनचिच्छिकिविशेषेणसंयोजिताः तीर्थानांपदंचतदं विपद्मंच ॥ ५॥ नरावतारभूतार्जुनप्रश्नसंवादित्वात्तवायंप्रश्नःसाधीयानिति तावदनु मोदते एविमितित्रिभिः प्रश्नंप्रष्टव्यम् सप्तेवर्योत्धुमिच्छता विनशने कुरक्षेत्रे ॥ ६ ॥ युयुत्सोर्वभूतिप्रश्नेकःप्रसंगस्तत्राह ज्ञात्वेति लोकिकःपारु

उच्चावचेषुभूतेषुदुर्ज्ञेयमकृतात्मितिः॥ उपासतेत्वांभगवन्याथातथ्येनब्राह्मणाः॥ २॥येषुयेषुचभावेषुभ क्यात्वांपरमर्षयः॥ उपासीनाःप्रपर्धतेसंसिद्धितहद्स्वमे ॥ ३॥ गृद्धश्वरसिभूतात्माभूतानांभूतभावन॥ न त्वांपश्चंतिभूतानिपश्चंतमोहितानिते॥ ४॥याःकाश्वभूमौदिविवेरसायांविभूतयोदिक्षुमहाविभूते॥ ताम त्यमाख्यात्यनुभावितास्तेनमामितेतीर्थपदांघिपद्मम् ॥ ४॥ श्रीभगवानुवाच एवमेतदहंपृष्टःप्रश्चं प्रश्चविदांवर॥ युयुत्सुनाविनशनेसपत्तेरर्जुनेनवे॥ ६॥ ज्ञात्वाज्ञातिवधंगद्धमधर्मराज्यहेतुकम्॥ ततोनि वत्तोहंताहंहतोऽयमितिलौकिकः॥ १०॥ सतदापुरुषव्याघोयुत्त्यामेप्रतिबोधितः॥ अभ्यभाषतमामेवंयथा त्वंरणमूर्धनि॥ ८॥ अहमात्मोद्धवामीषांभूतानांसुहदीश्वरः॥ अहंसर्वाणिभूतानितेषांस्थित्युद्धवाप्ययः॥ ९॥ अहंगतिर्गतिमवांकालःकलयतामहम्॥ गुणानांचाप्यहंसाम्यंगुणिन्योत्पत्तिकोगुणः॥ १०॥

तमितःसन् ॥ ७॥ सचयदाततोज्ञातिवधान्निहत्तः तदामयाप्रतिबोधितःसन् यथात्वमभिभाषसे एवंसंयाममुखेमामभ्यभाषत तद्देवतवाषिकथ यिष्यामीतिभावः॥ ८॥ ताःविभूतोः कथयित अहमिति अस्मच्छब्दसमानाधिकरणाः प्रथमांताद्वितीयांताश्वसर्वाविभूतयः तास्ताश्वोपास नार्थकथ्यंते षष्ठीचकचिन्धिरारेणेसंबंधेचकचिद्यथायोग्यंद्रष्टव्या ततश्वामीषांभूतानामात्मेति सुद्धदिति ईश्वरइतिचसामान्येनाहंउपास्यइत्यर्थः एवंसर्वत्रतेषांस्थित्युद्भवाप्ययः तत्तद्भेतुरित्यर्थः॥ ९॥ विशेषतोविभूतीराह कलयतांवशीकुर्वतांगुणानांसच्वादीनांमध्ये साम्यमन्याकतं गुणि निधर्मिणिऔत्पत्तिकः स्वाभाविकोयोगुणः सोऽहम्॥ १०॥